

Oponentní posudek bakalářské práce Petry Bilikové

ateliér: Kohout - Tichý
projekt: Bytový dům - Prokopka
vypracovala: Petra Biliková

Úvodem bych rád zdůraznil, že projekt byl zpracován svědomitě a komplexně. Uvědomuji si, že studentka odvedla velký kus poctivé práce. Ve svém posudku se vzhledem k rozsáhlosti projektu omezují pouze na výtky, což ale neznamená, že bych si nebyl vědom jeho kladných stránek. Výtky a kritické připomínky se týkají především vlastního stavebně-architektonického návrhu, respektive převedení architektonické koncepce do konkrétní stavebně-technické podoby, neboť to pokládám za těžiště architektonické práce.

Studentka se ve své bakalářské práci zabývala návrhem bytového domu. Dům bezprostředně sousedí s nově navrženým parkem v bývalém továrním areálu Prokopka v centru Pardubic. Na celé území byla zpracována ateliérem UNIT architekti územní studie, v rámci níž byla navržena nová uliční síť včetně náměstí, parku a objemové regulace. Hmoty domu je navržena v souladu s regulací danou územní studií. Studentka v dalším semestru podrobně rozpracovala východní část objektu, která obsahuje bydlení pro seniory.

Architektura domu je jednoduchá. Nárožní převýšená část objektu má krychlovitý tvar. Jednoduchá kubická hmota je rozčleněna vertikálními zářezy lodžii na menší vertikální části. Kompozice fasád je postavena na kontrastu jednoduchých oknových fasád s vertikálními zářezy polozapuštěných lodžii. Objekt je obložen světlými lícovými cihlami.

Dispoziční řešení je poněkud zamotané. Chybí klidnější velkorysejší prostory. Sympatický je motiv ústřední komunikační haly, která je odlehčena různě umístěnými otvory v podlaze. Tento zajímavý prostor je bohužel rušen asymetricky umístěným „bludným“ sloupem“.

Dodržení koncepce, hlavní připomínky:

Přestože koncepce naznačená ve studii, byla jednoduchá, prostá větších architektonických ambicí, došlo následným rozpracováním k jejímu oslabení. Je škoda, že potenciál režného zdíva nebyl plně využit ani k abstraktnímu ztvárnění vertikálních okenních otvorů, ani k tektonicky artikulovanějšímu řešení. Oslabení koncepce shledávám v níže popsaných bodech:

Ztvárnění vertikálních oken

Vertikální nedělená okna byla charakteristickým prvkem architektonického řešení, které bylo postaveno na kontrastu jednoduchých oknových fasád s vertikálními zářezy polozapuštěných lodžii. Změna dělení oken oslabuje kontrast a nepříznivě působí na proporci okenního otvoru. Vodorovný poutec bude poměrně robustní a rušivý. Nedělené okno mohlo být doplněno o nenápadné skleněné zábradlí, které by nepůsobilo rušivě. Také mohl být zvýšen parapet okna na výšku cca 750 a doplněn o jedno nenápadné vodorovné zábradelní madlo. Charakter oken si doslova říkal o abstraktní bezrámové ztvárnění, kterého mohlo být dosaženo zalomeným ostěním, které by zakrylo celý rám okna. Při použití cihelného parapetu, mohlo být dosaženo naprosto čistého abstraktního dojmu skla osazeného do režného zdíva, bez viditelného rámu a oplechování, škoda.

Zářezy lodžii

Omitnutí vnitřních stěn lodžii, bude v daném kontextu působit nelogicky a malicherně, obzvláště pak omitnutí rohové lodžie. Na perspektivě ve studii jsou boky lodžii cihelné a působí tak naprosto přirozeně. Krychlový objem domu je totiž vertikálními zářezy lodžii členěn na menší vertikální hmoty,

keré pokud budou ze stran omítnuty, ztratí svou objemovost a budou působit jako ploché kulisy nakaširovaných fasád.

Ukončení balkonové desky

Jedná se o nejméně výraznější architektonický prvek domu, který na sebe bude poutat hlavní pozornost. Navržené řešení je bohužel komplikované a robustní. Při pohledu z boku vidíme 3 vrstvy materiálů – betonovou desku, poplastovanou okapnici a WPC terasový profil. Tento nehezky detail lze výrazně zjednodušit použitím cementové hydroizolační stěrky přímo na vyspádovanou balkonovou desku, kdy se celé souvrství redukuje na samotnou desku bez oplechování o pohledové tloušťce 15 – 18 cm. Také lze celé nevzhledné souvrství zakrýt rastroem zábradlí, nebo předsazeným plechovým plátem apod... Možností je více...

Proporčně neohrabaná zábradlí

Robustní zábradlí z jacků 40x40, bude působit lacině a humpolácky. Také kotvení zábradlí z čela desky pomocí vulgárních ocelových ploten není zrovna dvakrát výhra. Je potřeba ho nějak kultivovat, opticky potlačit a pod... jen pro informaci, na historických zábradlích z přelomu století byly sloupkové výplně zpravidla vyrobeny z plných profilů 15x15 mm. Nosné sloupky byly vždy kotveny z vrchu do desky, což je dnes v podstatě zakázaný detail, ale jen pro informaci.

Pro srovnání zábradlí použita na fakultě architektury:

Zábradlí schodiště v atriu u klavíru:

Sloupky: plný profil 18x18

Ocelové madlo: plný profil 20x30

Dřevěné madlo: 20x30

Venkovní zábradlí / zábradlí únikového schodiště

Nosný rám: trubka d = 36 mm

Vodorovná výplň: tyč d=15 mm

Režné zdivo

Návrh nedokázal využít možnosti, které nabízí tento materiál. Nebyla ztvárněna tektonika nadpraží oken, nebylo výraznějším způsobem pracováno se strukturou a vazbou zdiva. Parapety a atiky byly zbytečně oplechovány, mohly být řešeny z šikmo položených cihel – viz nedávná realizace Radnice pro Prahu 7 od Atelieru Bod architekti, nebo starší realizace domu s pečovatelskou službou v Horázdovicích od Aleny Šrámkové. Při takovémto neartikulovaném použití režného zdiva se nabízí otázka, jestli by nebylo lepší dům obložit keramickými pásky. Keramické pásky nutně nemusí falešně imitovat režné zdivo, jak dokazují prvorepublikové funkcionalistické domy, nebo třeba z novějších realizací Obytný soubor na Vackově od Unit architektů.

Absence osobitého charakteristického detailu

Projekt se omezuje na věcně správné, avšak mechanické použití obecných typových detailů, bez osobitějšího vkladu, bez použití prvků v novém kontextu a podobně... například zalomené ostění oken, atypický výkladec, atypické vstupní dveře do domu, nebo originálnější práce s vazbou a strukturou zdiva atd... Řešení je více stavařské než architektonické.

Celková kvalita architektonicko-stavebního řešení:

Celkové stavební řešení pokládám za správné a logické. K řešení mám tyto dílčí připomínky:

Detail střešního světlíku

Světlík představuje důležitý architektonický prvek, který se výrazně propisuje do hlavního komunikačního prostoru domu. Nechápu proč na takové místo byl použit plasový světlík s nevzhledným čtyřnásobným plastovým nástavcem. Nerozumím tomu, proč nebyl použit hliník jako na okna. Nevím proč ostění světlíku nebylo vyřešeno stavebně jako omítnuté, nebo celé oplechované hliníkovým plechem v barvě světlíku.

Detail prahu vstupních dveří

Chybí přetažení hydroizolace přes prahový profil, mohlo by zatékat.

N: detail soklu nad garážemi

Chybí důležité kóty – výška vytažení hydroizolace na stěnu, výška extrudovaného polystyrénu na střeše, chybí výškové kóty. Výška vytažení hydroizolace se zdá být nedostatečná.

Formální stránka projektu:

Grafická úroveň projektu je dobrá, mám jen tyto dílčí připomínky:

Koordinální situace

Grafika je slušná, mohla by být čtivější, s větším důrazem na hlavní informace – síť + řešené objekty. Obsahuje veškeré potřebné informace. Mám jen několik dílčích připomínek:
Chybí výškové kóty upraveného a původního terénu v rozích objektu
Nově navržené sítě/přípojky jsou nakresleny příliš slabou čarou - zanikají
Chybí celkové kóty pozemku
Chybí některé celkové kóty navržených objektů
Akumulační nádrž je označena velmi nečitelně

Půdorysy

Graficky dobré, chybí konstrukční osy

Výkres střechy

Chybí výšková kóta výtahové šachty
Chybí výškové kóta schodišťového světlíku a jeho spádování
Chybí vyznačené spádování atiky

Řezy

Graficky méně přehledné než půdorysy.
Příliš řídké šrafy, některé nepodstatné věci jsou příliš podrobně nakresleny, což snižuje přehlednost výkresu a zdvojuje informaci, kterou by měly podávat tabulky výrobků nebo podlah.
Příliš detailně kresleny dveře a okna v řezu – stačí jen dvě čáry.
Příliš detailně – matoucím způsobem kresleny podlahy, skladba podlah se nekreslí, kreslí se jen dvěma čárami. Šrafuje se jen nosná konstrukce. K detailnímu popisu slouží tabulka podlah.

U jednoho řezu chybí rozpiska a označení.

Příliš podrobně kresleno zábradlí. Příliš na sebe strhává pozornost.

Fasády

Neznatelné režné zdivo, příliš detailně vykresleny balkóny v perspektivní zkratce.
Zanikají čáry vyznačující obrysy okenních otvorů. Chybí znázornění atiky.
Nepokládám za graficky dobré označit oplechování parapetů jednou tlustou čarou.
Chybí materiálůvá a barevná specifikace oken.

Pohledy se nekótují, píší se pouze výškové kóty

Detaily

Jsou kresleny dost tence.

Obrys konstrukce v řezu není obtažen tlustou čarou, což snižuje přehlednost detailu.

Závěr

Projekt je technicky i formálně dobře zpracován. Postrádám zde však výraznější artikulování architektonického záměru. Proto navrhuji známku C.

V Praze 14. 6. 2021

Ing. arch Petr Štoviček

